

Overlijdensbericht en herinneringsplaats van

Beatrix Cramer

25-05-1945

30-05-2023

Kaarsje aansteken

Inmiddels 5 kaarsen aangestoken

*Ondanks dat het leven soms moeilijk was, was ik met de kinderen die ik kreeg heel gelukkig.
Beatrix*

Voeg uw reactie of herinnering toe met:

 Woorden

 Foto's

 Een gedicht

 Muziek

 Een video

 Een quote

Tips over condoleren of herinneringen delen?

Creatieve Cramers
is een gezamenlijk project geweest
van

*Bronja, Beatrix, Joop,
Stasia en Rie Cramer*

Beste lezer,

In het afgelopen jaar heb ik samen met Beatrix en Bronja - de zussen van mijn vader - een familiedocument samengesteld met als titel 'Creatieve Cramers'.

Je vindt de bijdragen van Beatrix - door haarzelf geschreven -, aangevuld met teksten van Bronja en van mij, in dit document 'Het leven van Beatrix Cramer in vogelvlucht'.

Stasia Cramer

Beatrix maakte deze collage van hun voorouders voor de 80ste verjaardag van Joop

Beatrix over haar jeugd

Beatrix: Oma Stasia wilde mijn moeder uithuwelijken aan een man van 34 of 36 jaar en dat wilde mijn moeder niet. Toen is ze denk ik weggelopen naar Nederland. In die tijd gingen een heleboel Duitse meisjes en meisjes uit Oostbloklanden naar Nederland om in een dienstje te gaan werken. Mijn moeder klopte haar stofdoek boven uit het raam uit en mijn vader werkte aan de overkant van de straat in een garage... en toen werden ze verliefd op elkaar.

Cornelis Cramer en Boleslawa Wyrwa trouwden op 27 juni 1928

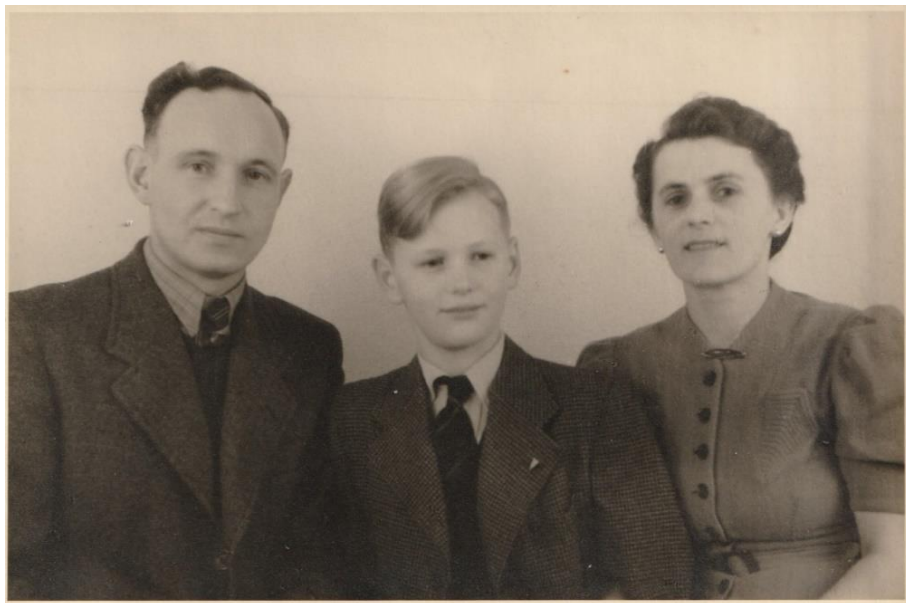
Beatrix: Ze moesten trouwen en dat was heel erg voor mijn oma. Mijn oma zat natuurlijk ook met 5 kinderen en dat kostte geld. Maar je hebt de trouwfoto gezien van mijn vader en moeder, hoe mooi ze er uitzagen.

Joop werd geboren op 2 januari 1929.

Beatrix: Mijn moeder heeft bij Joop een hele zware bevalling gehad, die 3 dagen duurde. Zij wilde (voorlopig?) niet meer zwanger worden. Ik vond ooit in haar secretaire, die ik nu heb, een boek over periodieke onthouding, de voorloper van de pil.

De jonge Joop met zijn vader en moeder

Met groote vreugde geven wij kennis van de geboorte
van onze dochter.

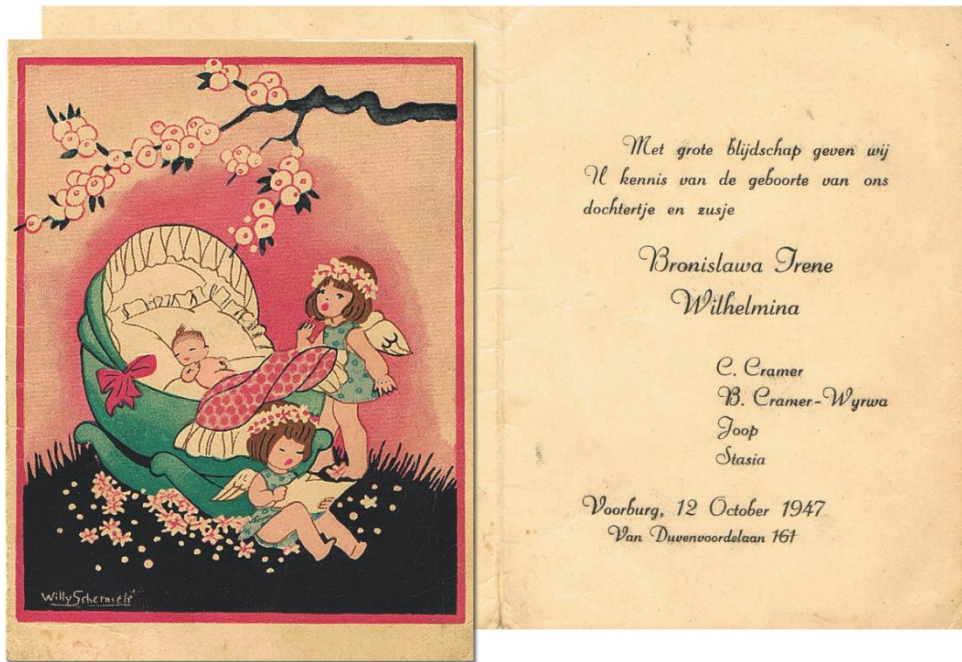
Beatrix Stanislawa Angelika

C. CRAMER
B. CRAMER-WYRWA

VOORBURG, 25 Mei 1945
van Duvenvoordelaan 161

Voor de goede en zelfs iets minder goede rekenaars tussen de lezers: tussen de eerste en de tweede telg van dit gezin zaten maar liefst 16 jaren. En een hele Tweede Wereldoorlog. Beatrix werd net na de bevrijding van 5 mei 1945 geboren, namelijk op 25 mei 1945. Ze was verwekt in de euforie van de verwachting dat de oorlog ging eindigen (Dolle Dinsdag, september 1944), maar helaas was dat (nog) niet het geval. Bolesja, zoals ze door de Poolse familie werd genoemd ofwel Bollie, zoals Boleslawa door Nederlandse familie en vrienden werd genoemd, heeft in de belangrijkste periode van haar zwangerschap zware voedseltekorten gehad.

En twee jaar later volgde zusje Bronja. Haar geboortekaartje was een stuk kleurrijker dan het geboortekaartje van Beatrix!

Verjaardag van Beatrix, 25 mei 1951 (Beatrix is de middelste van de voorste rij)

Twee jonge meisjes met en veel oudere broer...

Potgieterlaan 6, Voorburg

Beatrix: Het huwelijk van mijn ouders was niet echt goed. Ze waren beiden harde werkers, dat wel, maar ze hadden natuurlijk een heel verschillende achtergrond. Ze hadden vaak ruzie. Mijn moeder was heel praatgraag en mijn vader juist niet. Mijn vader ontvluchtte het gezinsgebeuren vaak door in zijn werkkamer te gaan zitten, achter zijn bureau. Feestdagen kon hij niet goed behappen, hij had dan vaak de pest in. Altijd dat werk. Ondanks dat zijn we toch nog drie keer als gezin kort samen op vakantie geweest. Mijn vader combineerde dat dan met een schade, die hij moest regelen.

Joop en Beatrix

*Bea & Bron,
misschien 11 en 8*

Bollie, Beatrix en Bronja

Op haar twaalfde jaar deed Beatrix mee aan een tekenwedstrijd voor het damesblad Margriet en daar won ze de eerste prijs in haar leeftijdsgroep. de Jury bestond uit Mies Bouhuijs (kinderboekenschrijfster), dr. Sis Heijster (psycholoog) en Eppo Doeve (tekenaar).

In het artikel onder de foto staat te lezen:

Beatrix Cramer is 12 jaar en woont in Voorburg. Ze heeft haar tekening (rechtsboven) driemaal overgemaakt voor ze hem instuurde. ‘Mijn moeder is altijd bezig; daarom heb ik haar achter de naaimachine gezet.’

Stasia: Mode heeft een belangrijke rol in het leven van Beatrix gespeeld. Ze zag er altijd tiptop gekleed uit. Grappig genoeg heeft ze ook een keer model gestaan voor een tekening van Peter van Straaten. Nou ja, model... Peter van Straaten heeft haar niet zelf getekend. In 2016 was er een tentoonstelling over Peter van Straaten (hij werkte van 1958 tot 2012 voor het Parool) in het Literatuurmuseum in Den Haag. Er was toen de gelegenheid om op een bank te gaan zitten vóór een tekening van Peter van Straaten en dan kreeg je later onderstaande tekening in je mailbox. Haar vriendinnen hebben ook zo’n tekening. Ze heeft hiermee haar broer en mijn vader Joop, die een enorme fan was van Peter van Straaten en altijd zijn scheurkalender in de wc had hangen, voor een raadsel kunnen zetten.

Beatrix: Ik heb zelf ook veel kleding gemaakt: blazers met kraag en revers, gepassepoileerde zakken en knoopsgaten, zijden blouses met kraag, staander en manchetten, bandplooi broeken, rokken met split, geruite ½ cirkelrokken met kloppende ruiten bij de naden (wat een heel precies karweitje is) en idem dito geruite broeken.

Mijn moeder naaide ook mooie kledingstukken. Ze heeft een mooie jurk voor mij van Ploegstof gemaakt (De Ploeg was een heel speciale stoffenfabriek met stoffen met mooie, door kunstenaars ontworpen, dessins). Voor zichzelf kocht ze ook mooie kleren en pumps. Ze vond het ook heel belangrijk dat wij het in de maatschappij verder zouden schoppen dan zij. 'Jullie moeten leren,' zei ze. Ze was erg geëmancipeerd voor die tijd.

Toen Bronja en ik op de lagere schoolleeftijd waren zijn we een paar dagen in Valkenburg geweest, in hotel Rooding. Ook nog een keer in Sauerland, we maakten dan autotripjes in de omgeving. Toen Bronja en ik ongeveer 14 en 16 waren zijn we met z'n vieren een paar dagen in Londen geweest. Ook daar hadden mijn ouders woorden met elkaar.

Mijn moeder had haar eigen auto (een DAF coupé, die Dick en ik later hebben overgenomen) en ging daarmee ook met Bronja of mij naar Duitsland toe, naar haar moeder. Ikzelf ben eens met haar naar Polen, Zakopane, geweest. Ik was toen lange tijd ziek geweest en zij trakteerde mij op die reis. Ik werd haast gek van haar gepraat, haar mond stond nooit stil. Ik ben zelf niet zo'n prater, Bronja wel meer. Hieronder het verslag van de vakantie.

Het was in februari 1976, dat mijn moeder en ik naar Zakopane vlogen. Het was heel erg koud en ons vliegtuig had vertraging omdat er ijs moest worden verwijderd. Het was een klein vliegtuig, voor mij de tweede keer dat ik vloog, mijn moeder had meer ervaring. Er was niet eens een normale cockpit in dat vliegtuig. Er hing slechts een gordijn tussen ons, de passagiers, en de piloten. Waar wij precies landden weet ik niet meer. Wij zullen per bus naar ons hotel gebracht zijn, in Zakopane. Zakopane was een wintersportoord (d.w.z. in de winter, in de zomer kon je er natuurlijk prachtig wandelen, in de Tatra). Zakopane

was voor Polen wat Zermatt was voor Zwitserland. Alle beroepsgroepen in Polen hadden er eigen verblijfsmogelijkheden. Zowat heel Polen ging er dus op vakantie. Er waren prachtige houten gebouwen te zien. Je ziet dat op de foto, ik sta er voor de trap met mijn rode leren, met teddybont, gevoerde jas.

In die tijd verkeerde Polen onder het Russische regime. Wij mochten niet zelf ergens heen, behalve dan in Zakopane zelf. Wilden we verder weg, dan moest er een gids mee. Er werden uiteraard ook excursies georganiseerd in de prachtige omgeving. Ook was er een excursie naar Auschwitz-Birkenau. Wij hebben daaraan niet deelgenomen.

De meeste deelnemers aan onze reis gingen skiën. Mijn moeder en ik vermaakten ons door het maken van een wandelingetje door het plaatsje of een tocht per slede, getrokken door een paard. Alle wegen waren uiteraard bedekt met sneeuw; sneeuwruimen was niet aan de orde. Wij vonden het ook leuk om ergens thee, herbata, te gaan drinken. Echter de café's waren zó troosteloos. Er was ook haast niets te krijgen. Soms stonden er slechts drie stukken taart in een vitrine. Ik herinner me ook een zaak in huishoudelijke artikelen, zo verschrikkelijk armoedig! Er stond amper iets in de etalage, en wat er stond hadden wij in Nederland allang weggegooid. Ook was er een echt warenhuis. Uiteraard namen wij een kijkje. Je gelooft het niet, maar ik zag er jaren oude Burda's liggen, Duitse mode/patroonbladen. Maar er waren ook Dollarwinkels. Je kon daar 'dure' spullen kopen, met dollars. Een bontjas of een Wrangler spijkerbroek bijvoorbeeld.

In die tijd was het het beste om dollars mee te nemen naar Polen en die daar te wisselen voor zlotys. Mijn moeder was er heel handig in om geld te wisselen. Men sprak haar gewoon op straat aan! En zij ging daarop in, zij kende immers de taal. Ikzelf durfde dat niet en wisselde, netjes, bij een bank of in het hotel. De zlotys waren heel erg weinig waard. Ik ben er naar de kapper geweest, en betaalde, omgerekend, nog niet eens één gulden!

Opvallend in het hotel was, dat er op iedere etage bij de liften een dame zat, die iedereen die passeerde in de gaten hield. Ik had zelf het gevoel dat er in een muur van onze kamer een gat zat, waardoor ze ons konden bespieden. Maar misschien heb ik me dat wel verbeeld. Ik voelde me namelijk nogal unheimisch. Mijn moeder voelde zich daarentegen heel goed en helemaal thuis. Zij had het enorm naar haar zin, zij kletste mij de oren van het hoofd.

Ik moest dat wel ondergaan want mijn moeder trakteerde mij op die reis, omdat ik na een langdurige ziekte weer iets was opgeknapt. Heel lief van haar.

Eigenlijk wilde ik graag naar huis terug, ik had enorme heimwee naar Meris en Reijer. Toen we op Schiphol waren geland en door de douane heen waren, zag ik in de verte een klein jongetje met een geel jasje en een rood mutsje, Reijer, met zijn vader. Zij kwamen ons halen. In Nederland was het toen ook hartje winter, met zeer gladde wegen. Wij waren dus heel blij om weer heelhuids thuisgekomen te zijn. Ik werd gelukkig herenigd met Meris. Haar andere opa en oma hadden zolang voor haar en haar vader gezorgd. Meris moest immers naar school.

Op de zondagen gingen mijn ouders altijd met ons iets doen. 's Zomers naar Meijendel of naar Driebergen, met stoelen en een tafel mee, eten, drinken, een primus. Mijn moeder ging dan bosbessen plukken en wij kinderen, nicht Ineke (dochter van tante Lenie) ging ook weleens mee, gingen dan naar de pyramide van Austerlitz. 's Winters gingen we vaak naar de bioscoop en verder gingen we met de auto vaak 'een boulevardje pikken'. Bronja en ik zaten dan te klieren achterin de auto, terwijl mijn vader op de autoradio naar het zondagse praatje van Mr. G.B.J. Hilterman wilde luisteren. Overigens, toen wij op de lagere school zaten gingen wij met onze moeder ook altijd iets op de woensdagmiddag doen, bijvoorbeeld wandelen in het Westbroekpark. Tijdens onze tienerleeftijd gingen we ook regelmatig een zondag naar Antwerpen of Brussel of Duitsland.

Bronja: Voor de lunch in de bossen van Driebergen bakte Ma altijd witte melkbroodjes en die waren onvoorstelbaar lekker want ze deed eigeel in het deeg. Toen we ouder waren, werd Driebergen leuker omdat Beatrix en ik naar de kartbaan mochten. Het was wel een stukje lopen maar dan had je weer een spannende zondag gehad.

Hieronder het recept van de heerlijke 'witte melkbroodjes'

Luxe broodjes

500	300 g bloem
3 3/4	± 2-2½ dl melk
25	15 g gist
100	60 g boter
17	10 g suiker
	1 ei
ø	5 g zout

Doe de bloem met het zout in een kom. Maak er een kuiltje in en doe er de lauwe melk vloeibaar gemaakte gist. Voeg de suiker, het ei en de gesmolten boter toe. Maak een glad deeg met deeghaken, door van het midden uit kneden waarvoor U de INVENTUM-3-MIX inschakelt op stand 1. Successievelijk gaat U de lauwe melk bij het deeg, totdat het deeg de juiste dikte heeft verkregen. Bemerkt U dat het deeg erg zwaar gaat worden en de 3-MIX moeilijk door het taai deeg kan heenkomen, dan de 3-MIX naar stand 2 doorschakelen. Pas wanneer alle droge bloem in het beslag is opgenomen én één compacte massa is geworden de mixer doorschakelen naar stand 3. Blijft U nu doorkloppen en met de hand draaiende bewegingen meemaken dan bemerkt U al direct dat het deeg langs de haken omhoog klimt. Dit is een normaal verschijnsel. Om nu het deeg...

Om nu het deeg luchtig te kneden en voorkomen dat het omhoogkruipt, de mixer door de kom heen, en als een hoepel omhoog halen. Dus aan de voorkant, (het gedeelte van de kom wat het dichtst bij staat) de mixer in te steken, over de bodem, langs de andere kant van de kom flink omhoog halen. En vervolgens duwen weer naar U toe te trekken.

Het brooddeeg is klaar als het deeg van de kom loslaat en aan de deeghaken blijft hangen.

Laat het deeg bedekt met een vochtige doek op een lauwe plaats ca. 45 minuten rijzen. Vorm van het deeg bolletjes, bestrijk ze met wat losgeklopt ei en leg deze op een ingevet bakblik. Laat het blik in of buiten de oven nog een half uur narijzen en bak daarna de broodjes midden in de oven bruin en gaar.

Bronja: Als tieners, toen Beatrix haar rijbewijs had, mochten we de auto van Pa lenen en gingen we vaak naar dé discotheek van Scheveningen (PamPam) die ook 's middags open was, naar de Bowling of gewoon over de boulevard rijden en flirten. En als ik met vrienden na een avondje uit thuis kwam, wachtte Ma vaak op ons met nog een drankje ter afsluiting en dat was altijd gezellig.

Ik moet onze ouders nageven dat ze goed voor ons gezorgd hebben, wij kwamen niets te kort, konden onze eigen keuzes maken en er werd niet gecontroleerd of we ons huiswerk wel deden. Onze moeder zei alleen maar 'zorg dat je nooit afhankelijk wordt van een man' en dat stond voor 'doe je best op school'. Meer hoefde er ook niet gezegd te worden.

Beatrix: Mijn vader kon van alles maken/repareren, hij heeft in mijn eerste flat ook van alles opgehangen en gedaan. Hij repareerde/verzoolde ook nog onze schoenen!

Mijn vaders hobby was natuurlijk zijn werk. Wel knap hoe hij dat heeft gedaan. Hij, Joop, Bronja en Stasia zijn ook ondernemers. Ik was een paar jaar ambtenaar (bij het ABP-bestuur).

Mijn moeder kookte heel lekker, ze bakte ieder weekend een taart o.i.d. (wat ik later ook ging doen). Met feestdagen deed ze extra haar best, zo ook op oudejaarsavond en of verjaardagen. Dan kwamen er allerlei lekkere dingen op tafel en gaf ze de tantes en ooms ook lekkere dingetjes mee voor hun kinderen. Er was Bokma oude jenever, sherry en advocaat met slagroom. Verder naaide mijn moeder veel kleding, voor mij ook, waarin ik haar heb nagevolgd. Ik was al vanaf mijn 9de ongeveer geïnteresseerd in mode. Ze hield van de zang van Zarah Leander, een Duitse zangeres. Ze was een echte huisvrouw, zoals destijds de gewoonte was.

Hierboven het complete gezin Cramer-Wyrwa.

Beatrix over haar broer Joop: Volgens mij maakte Joop er op de MULO een potje van en ging hij van school om in de bouw te gaan werken. Hij heeft toen meegewerkt aan de bouw van de Potgieterschool, in de Potgieterlaan, waar Bronja en ik later naar school gingen. Naderhand heeft hij e.e.a. weer goedgeemaakt door naar de HTS te gaan, waardoor zijn vrouw Tonnie kostwinner moest worden.

Of Joop de MULO wel of niet heeft afgemaakt heb ik zelf niet meegemaakt; toen ik werd geboren was hij 16. Dus wat ik weet heb ik van horen zeggen. Mijn vader vertelde dat hij er in zijn militaire dienstdienst ook een potje van maakte of misschien was hij vooral onhandig. Hij kreeg meermaals straf. Ikzelf heb mijn HBS ook niet afgemaakt. Toen ik over was van klas 3 naar 4 ging ik liever naar de Kunstacademie. Ik was daarmee wel één van de jongsten van de klas, 16 jaar, de meeste meisjes waren een jaar of 20 toen.

Een anekdote: Joop had me gevraagd om bij een feestje op de UTS waar hij werkte, op te treden als kissmiss. Dat werd me door sommige mensen kwalijk genomen. Het was kennelijk niet 'netjes'. Een kissmiss was een meisje, dat een winnaar van een wedstrijd een zoen moest geven. Dat is toen niet gebeurd. Het is net als bij die wielervedstrijden, meisjes die dat soort dingen doen. Ik zag er verder geen kwaad in.

Bronja, Cor, Joop, Bollie, Tonnie met Heleen; op de voorgrond Beatrix

Beatrix over har ouders: Het is wel zo dat mijn ouders, toen mijn moeder in het verpleeghuis verbleef, heel liefdevol met elkaar omgingen. Mijn vader bezocht haar iedere dag. Na het overlijden van mijn moeder is mijn vader naar het verzorgingshuis Buytenhage verkast. Sterk tegen zijn zin. Ik had alles in zijn nieuwe kamer in orde gebracht, meubels, kleding, ondergoed, hele lijsten afgewerkt. Hij wilde niet. Ieder dag als ik naar hem toeging om spullen in te pakken e.d. hadden we daar moeilijke gesprekken over. Toen ik hem er uiteindelijk naar toe bracht moest hij op de drempel overgeven. Zo erg, hij was al licht aan het dementeren. Ik stond er toen alleen voor: Joop in Emmen, Bronja aan het varen. Later ook toen het huis en de kamer in het verzorgingshuis moesten worden leeggeruimd. Ik was toen met ziekteverlof, overspannen. En kwam daarna in de WAO.

Wat me nog te binnen schiet, tante Lenie, die ik regelmatig bezocht toen ze als weduwe in een aanleunwoning woonde, heeft verteld dat haar vader na zijn dood op de keukenvloer lag, in het zicht van de kinderen. Dat moet wel een schok zijn geweest. Mijn ouders - en vooral mijn vader - waren angstig en bezorgd om ons. Ze lieten ons niet naar de kleuterschool gaan omdat wij daar ziektes zouden kunnen oplopen! Mij is door die maatregel een heel stuk leven/opvoeding ontnomen, vind ik.

Reijer en Meris met hun oma en opa

Zowel Beatrix als Bronja hebben een opleiding gevolgd aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag.

Beatrix over de 'Poolse kant' van de familie: Een Poolse neef was in het kader van een uitwisselingsprogramma in Rotterdam. Hij kwam terecht in een soort gastarbeiderspension met stapelbedden, dat was wel heel erg armoedig. Mijn moeder had medelijden met hem en bood hem aan bij ons te logeren. Mijn moeder leerde hem ook hoe hij met de trein, vanaf station L.v.N.O.E. naar Rotterdam moest reizen. Hij heeft een paar maanden bij ons gewoond, in ons huis aan de Potgieterlaan. Ik was een beetje verliefd op hem. De Poolse neef, die bij ons verbleef, was Włodek. Hij is de kleinzoon van Angelika Koczorowska en een zoon van  esław, de broer van mijn grootmoeder Stasia. Zijn broer Jean was een journalist in Parijs .

Toen ik 17 jaar was, ging ik met de kunstacademie naar Parijs. Jean heeft me opgehaald in ons hotel op Ile Saint Louis, (waar onze Kunstacademieklass verbleef), nadat mijn moeder hem van mijn komst op de hoogte had gesteld. Wij gingen toen uit eten en reden dwars door Parijs naar een restaurant, waar ik voor het eerst in mijn leven op chic ging dineren, toen ik 16 of 17 was. We aten gebakken forel met amandelen en dronken rosé, die in een grote koeler werd geserveerd. Jean nodigde me nog een keer uit om te komen eten. Ik ging in mijn eentje met de metro naar Jean, zijn vrouw en kleine jongen toe. Jean deed de deur open met bewegende schaaldieren, waarschijnlijk kreeftjes, in zijn hand. Ik ben daar erg van geschrokken. Bij het afscheid gaf Jean me een heel aantal kunstgeschiedenisboeken over Warschau mee. Ik heb die loodzware boeken helemaal mee naar huis gesleept.

Van links naar rechts achterste rij (voorste rij onbekend): oma Bollie, overgrootmoeder Stasia Koczorowska, onbekende man, Hetty, Beatrix, Joep, onbekend meisje.

Beatrix had tekentalent. Toen ze in Rockanje woonde en kleine kinderen had, wilde ze graag iets meer doen dan alleen moeder en huisvrouw zijn. Ze maakte 2 x per jaar een verslag van modeshows voor de Brielse krant, een bijlage van het Rotterdams Nieuwsblad. Ze maakte zelf de tekeningen bij het artikel.

Beatrix: Ik schreef over de modeshows van winkels in de buurt. Het was nachtwerk, want zowel het verslag als de tekeningen moesten de volgende dag ingeleverd worden. Ik heb het een paar jaar gedaan. Toen ik jonger was, heb ik ook nog een tijdje bij een chique damesmodezaak (Meddens) gewerkt als hulpverkoopster.

Na mijn scheiding kon ik geen werk vinden met mijn opleiding aan de kunstacademie. Ik ben toen een ICT-opleiding vanuit de FNV gaan volgen voor herintredende vrouwen. Hiervoor moest ik verhuizen van Rockanje naar Zoetermeer. Eerst ben ik uitzendwerk gaan doen bij het ABP in Zoetermeer, daarna werd ik secretaresse bij het bestuur van het ABP. Ik heb tijdens deze baan informatica-opleidingen gevolgd waardoor ik systeembeheerder kon worden.

Ik notuleerde bij vergaderingen van meerdere Bestuurscommissies en bij de jaarlijkse vergadering van het Bestuur met de Raad van Gepensioneerden, waarvan ik tevens secretaresse was. Deze vond altijd plaats in Heerlen en ik overnachtte dan, heel chic, in Hotel De Winselershof in Landgraaf, met gerookte zalm en champagne bij het ontbijt, in een van de hotels/kastelen van Camille Oostwiegel, restauranthouder, die ook eigenaar is van de

Beatrix: mijn gezin

Ik leerde Dick Staats (geboren op 26-04-1941) kennen op de boulevard in Scheveningen. Ik was toen 19 en zat op de kunstacademie, waar ik de opleiding Akte NXI annex Modetekenen en -ontwerpen volgde. Dick reed met zijn vriend Charles in de Ford Zephyr van diens vader, ik reed in de Triumph Vitesse van mijn vader, met Bronja naast mij.

Ik moest accepteren dat Dick, als stuurman op de grote handelsvaart, regelmatig maanden lang van huis zou zijn. Ik paste me daarop aan, maakte mijn opleiding af en ging daarna, omdat ik geen baan kon vinden in de mode, bij een uitzendbureau werken. Als Dick thuis was stopte ik.

We trouwden op 14-10-1966 in kleine kring. Vijf dagen later al ging hij voor 10 maanden weg. Toen hij thuis kwam was onze flat in Maassluis ingericht, mede dankzij de hulp van mijn ouders. Wij hadden in die tijd geen auto, geen wasmachine en geen tv en ook geen telefoon. Daarvoor moesten we nog sparen. Dick ging steeds een aantal maanden varen en kwam daarna met verlof voor b.v. een maand.

Op 26-05-1968 werd Meris geboren. Vijf dagen later ging haar vader weer weg. Nadat we verhuisd waren naar een chique flat aan de Nieuwe Waterweg lonkte er voor Dick een nieuw project: grond kopen in Rockanje en daarop een bungalow laten bouwen. Hij was inmiddels aan de wal gaan werken. Hij vroeg zijn ouders of ze zin hadden om hetzelfde avontuur aan te gaan. Dat wilden ze niet, toen vroeg hij het mijn ouders en die namen de stap. Een bungalow, gelijkvloers, dat zou fijn zijn, zij waren beiden slecht ter been na een auto-ongeluk.

Op 27-06-1973 werd Reijer geboren. Ik heb veel hulp van mijn ouders ontvangen in moeilijke tijden. Oma was een fijne oppas en de kinderen werden verwend. Dick wilde veel, te veel voor wat mij betreft. Er was niet altijd sprake van consensus en harmonie. Er was veel onrust. Hij veranderde een paar keer van baan en zo kwamen wij in 1980 in Brasschaat te wonen, toen hij in Antwerpen ging werken. Ik moest onze 3 huizen, w.o. een chalet in Zwitserland, verhuren. Dat gaf mij veel onzekerheid en zorgen.

Medio 1982 kwamen wij weer terug in Rockanje. Uiteindelijk scheidden wij eind 1983. Dick ging in Vlissingen wonen, waar hij al langer werkte en de kinderen en ik verhuisden naar een huurwoning. Meris en Reijer gingen naar de RSG in Brielle.

Meris en Han

Meris, Marloes, Max, Martin

Meris ging daarna naar het HEAO. Vervolgens studeerde ze 1 jaar economie aan de Erasmus Universiteit, maar haar hart lag bij Communicatiewetenschappen. Daarin studeerde ze af op de UVA. Ze was toen samen met Han. Ze ging werken als docent op

HEAO's in Delft, Breda en later in Den Haag. Ze heeft ook gewerkt als coach/trainer bij De Baak in Noordwijk. Naast haar werk volgde ze de opleiding tot Therapeut Transformatiewerk en hield daarna 1 dag per week praktijk naast haar docentschap. Ik mocht, met veel plezier, regelmatig meedoen met de workshop Meditatie en Meer, die zij gaf. Meris is in 2009 getrouwd met Martin, die 2 kinderen had, Marloes en Max die zij mede heeft opgevoed. Zij woonden in Rijswijk.

Reijer en ik verhuisden van Rockanje naar Zoetermeer, zodat ik de opleiding Adviseur Computergebruik kon volgen. Ik vond daarna werk bij het ABP-bestuur.

Reijer ging na het VWO ook aan de UVA studeren, planologie. Hij studeerde af op Verkeer & Vervoer en ging op Schiphol werken. Daarnaast volgde hij de post-academische studie Gestalt Psychologie. Reijer heeft ook, korte tijd, bij het FNV gewerkt en daarna bij het Leids Universitair Medisch Centrum. Hij zette daar het Transferbureau op en manage dat. Reijer woonde eerst in Amstelveen met Arthur. Toen Johan in zijn leven kwam kochten ze een mooi huis in Kijkduin, vlakbij zee. Dat was een fijne plek om met de 2 honden te wandelen. Ze hielden er ook kippen in de tuin.

Reijer en Johan gingen graag naar Spanje. Reijer verkocht het chalet in Zwitserland en ze kochten een huis in een wit bergdorp in de Lecrínvallei in Andalusië. Ze gingen er iedere maand wel een weekend naar toe en wilden daar graag een nieuw leven gaan opbouwen,

onthaasten, een B&B beginnen. Ze zeiden, na 5 jaar, beiden hun baan op en emigreerden op 27-12-2019.

Inmiddels verhuren ze er 4 huizen, waaronder Villa Merise (naar Meris genoemd) aan de Costa Tropical. De huizen hebben alle een prachtig uitzicht, op de Sierra Nevada of de Middellandse Zee, en hebben een zwembad in de tuin en/of een dakterras. Johan en Reijer genieten ervan hun accommodaties te verhuren en leiden een mooi leven in een fijn klimaat.

De vader van Reijer en Meris is op 24-05-2012 overleden aan de ziekte van Parkinson, hij was toen 71. Meris en Reijer hebben hem mantelzorg gegeven en ik heb hen daarbij ondersteund.

Meris is op 24-08-2020 overleden. Dat is een heel groot gemis voor ons. Zij was een heel mooi en lief mens en wij deden veel samen.

Ik woon alweer 25 jaar in Den Haag, vlakbij het strand en bezoek Johan en Reijer regelmatig.

Het leven met mijn echtgenoot was moeilijk, met de kinderen die ik kreeg ben ik heel gelukkig.

Bronja, Joop en Beatrix op 25 mei 2005

De zussen Beatrix en Bronja op 17 oktober 2022